

U t s k r i f t
av
Rettsbok for Bergen byrett.
Sjeforklaring.

År 1940 den 26. juni ble rett holdt i Bergen Tinghus.

Dommer: M. Coucheron.

Sjestyndig rettsvitne: Havnefogd Sigurd Sognnes,
som har avgitt forsikring.

Protokollfører: Hildur Andersen.

Sak nr. B. 133/1940.

Saken gjelder: Sjeforklaring
for
D/S "Delfinus"

i h.t. sjefartslovens § 40.

Til stede: Skipsinspektøren for Det Vesten- og Nordenfjeldske
Distrikt, Skipets rederi Det Bergenske Dampskibsselskap ved
Kaptein H. Johannessen, samt O.r.sakfører Knut Magnus på
vegne av Krigsforsikringen og Varekrig.

Der avses

Kjennelse:

Da det etter omstendighetene er grunn til å anta at
sakens opplysning ville vanskeliggjøres hvis offentligheten
skulle ha adgang til rettsmetet, avvis i medhold av domstols-
lovens § 127, sådan

Kjennelse:

Rettsmetet holdes for lukkede dører.

Kjennelsen forkyntes for de tilstedeværende.

J. P. D.
J.N° 65237

1940

Sto fram skipets fører som fremstillet 4 vitner til
avhørelse. Vitnene formentes og fratrådte, unntagen styrmannen.
Føreren leste selv opp journalutdraget som samtidig konferertes

med skipsjournalen som forevistes og fantes å være en riktig utskrift av denne.

Journalutdraget inntas:

Journal utdrag for D/S "Delfinus" fra Trondheim
til Bergen fra 19. juni til 22. juni 1940.

Onsdag den 19. juni. Stille, byget, regn. Dypg. F. 11'10"
A. 15'2" N. 13'6". Mannekapet tiltørnet kl. 7 satt til div.
Skiptarbeider. Kl. 18,30 avgikk fra Trondheim assistert av
1 taugbåt ut fra kaien. Kl. 22,00 passerte Agdenes fyr.

Torsdag den 20. juni. SW:frisk bris, regn, disig. Kl. 01,15
passerte Terningen innenfor Hevneskjels. Regn og disig luft.
Kl. 04,30 passerte Tyrhaug fyr og kl. 07,55 Hesteskjær fyr.
Gikk Stopleleden. Påfriskende vind og sjø. Endel setting.
Kl. 10,15 passerte Haugneset lygt i Stopleleden og kl. 13,25
Årnesklubben lygt. Kl. 16,00 stoppet utenfor kaien i Ålesund
for ordre og fortsatte. Gikk Storfjorden. Endel slingring og
setting over Stadt. Kl. 21,30 passerte Buholmen lygt. Kom
til Målsøy kl. 23,00 fortoyde til kaien.

Fredag den 21. juni. Syd svak vind med regnbygger. Kl. 03,05
avgikk fra Målsøy. 05,20 stoppet for havnelos ved Smerhavn og
gikk inn til Kselvåg, fortoyet med begge ankere 45 og 75 favner
og fortoyet i påler. Kl. 08,00 begynte lastning med 2 gjeng
fra lektere til kl. 15,45 ferdig lastet og gikk. På fordekk
lastet 714 tønner sild.

Påfriskende sw. med regn og disig luft. Kl. 17,45 passerte
Stabben fyr og kl. 20,30 Gjeita fyr. Kl. 22,15 ankret ved
Steinsund stb. anker 75 fv. Ankervakt på broen.

Lørdag den 22. juni. Liten SW. kuling, regn og disig luft.
Kl. 02,35 hev opp og fortsatte. Endel slingring og setting
over Sognesjøen.

Kl. 05,05 kom et fly og slapp 3 bomber over skipet. En bombe rammet dekkshuset akter og sprengte akterenden istykker. Brann oppstod i lampeskabet og kabelgattet. Styreanordningene ble ødelagt. En annen bombe gikk ~~gjennom~~ gjennom dekkshuset og ut under akterenden på styrbord side ca. 2 fot over vannlinjen. Skipet befant seg mellom Hovden lykt og Svartoksen varde. Maskinen ble stoppet og livbåtene gjort klar. Man manøvrerte skipet oppunder Svartskjær varde og satte begge ankere 75 og 105 favner.

Brannslukningsarbeid igangsattes straks og kl. 06,00 var man herre over ilden. Rommene peiltes og skipet var tilsynelatende tett. 2. styrmann forsøkte flere ganger å få sendt radiotelegram til Bergenske, Bergen, om det inntrufne og om assistanse av slepebåt, men uten resultat.

Kl. 07,00 kom en motorbåt med 3 tyske soldater ombord, og de lovet å besørge telegrammet.

Ved ettersyn viste det seg at skipet hadde fått stor skade. Endel av dekkslasten på akterdekket bestående av Ferrosiliciumskasser ble endel skadet. Likeledes ble såvidt man kunne se endel sildetsønner i nr. 4 rom beskadiget da luken ble sprengt.

Reparasjon av rorledningen påbegyntes og kl. 10,15 var rorledningen provisorisk reparert. Hev opp og fortsatte med redusert fart til Bergen.

Ankom til Bergen kl. 14,30 og fortøyet til Laksevågneset for å få nærmere ordre.

På broen under bombardementet var 1ste styrmann Fr. Aarestrup, los Lars Tveit og rorermann Alf Larsen. På utkik var Harry Tertnes.

Fr. Aarestrup.
1ste styrmann.

S. Strömberg.
fører.

Harry Tertnes.
Lettmatros.

Styrmannen fratrådte.

Føreren Sofus Strømberg, 49 år gal.,
bopel Tischendorfsvei nr.20.

Han forklarte at "Delfinus" er et dampskip av stål på 1294 br.reg. tons med 18 manns besetning og tilhørende Det Bergenske Dampskibsselskap. Skipet har vært benyttet i rute-fart. Etter at Norge var kommet med i krigen var skipet blitt tatt som prise av tyskerne i Trondheim med innevrørende ca. 1000 tons last som var bestemt for England. Det var tremasse, papir, ferrocilicium og hermetikk. Senere ble skipet frigitt igjen og var nå på reise for rederiets regning fra Trondheim til Hamburg med mellomsteder. Det hadde nå lastet ytterligere 70 tons huden i Trondheim og 1315 tønner sild i Kalvåg. Av lasten fertes kasser med ferrocilicium på akterdekket og silde-tønner og ferrociliciumkasser på fordekket. Det var meningen å komplettere lasten i Bergen.

Den fremstilling som er gitt i det oppleste journal-utdrag er riktig. Når skipet ankret ved Steinsund den 21. juni om aftenen var det av frykten for drivminer, idet det var regn-tykke og meget mørkt.

Skipet hadde de norske nasjonalfarver og skipets navn og hjemland malt med store bokstaver på skipssidene. Styrehustaket var dekket med en presenning hvorpå det norske flagget var malet. Skipet var utstyrt med de redningsredskaper som er foreskrevet for fart i krigsfarvann. De var nylig ettersett og etterteltet i Trondheim. Båtmansøvre har vært regelmessig avholdt.

Føreren var til keys da flyangrepet begynte, så han bare fikk se flyet i det fjerne. Det var ved hjelp av maskinen og uten bruk av ror at skipet etterpå manøvrertes opp under Svartekjær. Skipets radiosender var i orden, men det var Rundemannen som ikke svarte. Ingen av skipets besetning kom til skade ved flyangrepet.

Skipet hadde med en tysk løytnant og 2 soldater som kontrollmannskap.

Oppløst og vedtatt.

Sto fra som 1. vitne Fredrik Fasting
Aarestrup, 44 år gammel, bopel Finberg-
åsen 5, 1. styrmann ombord på "Delfinus".

Han forklarte at han har ført journalen ombord og med-
undertegnet det innsendte journalutdrag, og at den fremstilling
som er gitt i dette er riktig. Vitnet hadde vakt da flyangre-
pet kom. Han kunne ikke se hva nasjonalitet flyet var av. Han
kunne ikke skjelve noe merke på flyet - enten det nå var fordi
det var utydelig på grunn av røken eller fordi han i forvir-
ringen ikke fikk tid til å legge merke til det. Der kom ingen
av skipets besetning til skade ved flyangrepet, og såvidt
vitnet vet fikk heller ikke noen av besetningen skadet sine
personlige eiendeler. Skipets radiosender var i orden.

Oppløst og vedtatt.

Sto fram som 2. vitne, Lars Tveiten,
47 år gal., bopel Bergen, los i Det
Bergenske Dampskibasselskaps tjeneste.

Han forklarte at reisen forløp normalt og uten uhell
inntil om lørdagen den 22. juni kl. 5,10, da der kom et fly
og angrep skipet. Vitnet hadde vakt ved anledningen. Han hadde
vært et erend innom karthuset, og da han kom ut igjen så han
flyet ganske nær inn på styrbord låring. Det svinget så det
fikk retning rett over skipet og slapp 3 bomber like etter
hinannen. Flyets høyde over skipet var neppe mer enn 100 meter,
og han syntes det var så langt aktenfor at han ikke hadde trodd
at bombene ville ramme. Han antar det var 2 bomber som rammet
skipet - begge helt akterut. Der oppstod stor skade, bl.a.
ble styreledningen ødelagt og der oppstod brann. Vitnet kunne

ikke se noe nasjonalitetsmerke på flyet. Det så ut som om det var malet mørkt grått over det hele. Det fortsatte over til styrbord side av skipet, og svinget tilbake igjen i retning mot skipet, men slapp denne gang ikke noen bombe, formodentlig har det kunnet sees fra flyet, at der slo flammer opp fra akterskipet. Flyet forevandt i sydvestlig retning.

Da styreledningen var ødelagt ble skipet ved hjelp av maskinen manøvrert inn på en ankerplass ved Svartekjør. Her ble det liggende til i 10½ tiden om formiddagen, da der var foretatt en proviserisk utbedring av rorledningen. Skipet gikk derpå ved egen hjelp til Bergen.

Da flyangrepet kom var vitnet og en roermann på broen og en utkiksmann på bakken. Der var ingen av de tyske prisemannskaper på dekk. Prisemannskapet som hadde vært på dekk var netopp da nede for å drikke kaffe.

Oppløst og vedtatt.

Sto fram som 3. vitne Karl August
Jensen, født 1883, bopel Kabelvåg,
2. maskinist ombord på "Delfinus".

Han forklarte at han var i maskinen da skipet ble utsatt for et flyangrep. Der merkedes en sterk rystelse i maskinen så at f.eks. isolasjonen gikk løs og likeså et metallskilt som var skruet på veggen i maskinrommet. Vitnet stoppet maskinen med det samme. Han har ikke merket noe galt ved maskineriet etter dette. Men maskineriet har heller ikke vært brukt for full kraft senere hen, og det kan jo være at der er skader som ennå ikke har kunnet merkes. Der har ikke kunnet merkes noen lekkasje.

Oppløst og vedtatt.

Sto fram som 4. vitne, Alf Johan
Larsen, 17 år gammel, bopel Nicolay-

smug 2 a, jungmann ombord på
"Delfinus"

Vitnet forklarte at han stod til rors da skipet natt til lerdag ble angrepet av et fly. Flyet så vitnet først da det etter angrepet kom forenom baugen på "Delfinus". Vitnet kunne ikke se hva slags fly det var - han så ikke noe merke på det. Skipet fikk stor skade akterut ved poopen ved flyangrepet. En bombe gikk igjennom dekket og en annen eksploderte. Der kom ingen av besetningen til skade. Men noen av dem fikk ødelagt klar under arbeidet med å slukke brannen.

Oppløst og vedtatt.

Vitnene edfestedes.

Rettsvitnet hadde intet å bemerke.

Retten hevet.

M. Coucheron.

Sigurd Sognnes.

+++++

Riktig utskrift bekreftes.

Meddelt uten betaling.

M. Coucheron

